

muziek

deSingel

Igor Levit piano

vr 7 jun 2019 / Grote podia / Blauwe zaal
20 uur / einde ± 21.20 uur

inleiding Stephan Weytjens / 19.15 uur / Blauwe foyer

piano 2018-2019

Building Bridges: Andrei Gologan
wo 3 okt 2018

Ariel Lanyi (ter vervanging van Till Fellner)
za 20 okt 2018

Publieke masterclasses Richard Goode
di 11 dec 2018

Lecture recital Richard Goode
wo 12 dec 2018

Richard Goode
do 13 dec 2018

Building Bridges: Yury Shadrin
do 17 jan 2019

Building Bridges: Itai Navon
vr 8 feb 2019

Till Fellner
do 28 mrt 2019

Publieke masterclasses Till Fellner
vr 29 mrt 2019

Krystian Zimerman
di 21 mei 2019

Igor Levit
vr 7 jun 2019 (uitgesteld concert)

Igor Levit piano

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Goldberg-Variationen, BWV988

- Aria. Andante espressivo
- Variatio 1. Più animato
- Variatio 2. Allegretto
- Variatio 3. Canone all'Unisuono. Andantino
- Variatio 4. Energico
- Variatio 5. Con fuoco
- Variatio 6. Canone alla Seconda. Allegro
- Variatio 7. Allegretto Scherzando
- Variatio 8. Allegro
- Variatio 9. Canone alla Terza. Moderato
- Variatio 10. Fughetta. Alla breve
- Variatio 11. Allegro
- Variatio 12. Canone alla Quarta. Andante
- Variatio 13. Adagio
- Variatio 14. Con fuoco
- Variatio 15. Canone alla Quinta. Adagio
- Variatio 16. Ouverture. Maestoso - Allegretto
- Variatio 17. Poco Allegro
- Variatio 18. Canone alla Sexta. Alla breve
- Variatio 19. Allegretto
- Variatio 20. Allegro marcato
- Variatio 21. Canone alla Settima
- Variatio 22. Alla breve
- Variatio 23. Allegro
- Variatio 24. Canone all'Ottava. Andantino
- Variatio 25. Adagio espressivo
- Variatio 26. Allegro deciso
- Variatio 27. Canone alla Nona. Allegro
- Variatio 28. Allegretto
- Variatio 29. Allegro
- Variatio 30. Quodlibet
- Aria. Andante espressivo

Gelieve uw GSM uit te schakelen

Nieuw geluid!

Na een compositiewedstrijd onder studenten van het Antwerpse Conservatorium, gecoördineerd door docent en componist Wim Henderickx, introduceren wij 2 nieuwe geluidssignalen in deSingel. Bij de start van een voorstelling hoort u in de Wandelgangen een tune van Abel Baeck. In de zalen wordt u erop geattendeerd het geluid van uw smartphone uit te zetten door middel van een ringtone van Richard He.

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling / concert / tentoonstelling van uw keuze.

Concertvleugels Met bijzondere dank aan Ortwin Moreau voor het stemmen en het onderhoud van de concertvleugels van deSingel. Moreau Pianoservice / Kapucinessenstraat 32 / 2000 Antwerpen / +32 (0)486 83 63 98 / www.moreau-pianoservice.be

Bachs Goldbergvariaties, BWV988

Bachs Clavier-Übung

Tot de weinige werken van Johann Sebastian Bach die reeds tijdens zijn leven in druk verschenen zijn, behoren de vier delen van de 'Clavier-Übung'. Deze bundels vormen een grootse bekroning van Bachs oeuvre voor klavier. Zowel compositorisch als uitvoeringstechnisch demonstreert Bach hier een uitgebreid scala aan mogelijkheden. De belangrijkste genres uit de laatbarokke klaviermuziek zijn vertegenwoordigd: de klaviersuite, de ouverture, het concerto, het preludium, de fuga, de koraalbewerking en de variatievorm. Bovendien zijn de stukken bestemd voor de drie belangrijkste toetsinstrumenten uit Bachs tijd: het klavecimbel (met één of twee manualen), het klavichord en het orgel (met en zonder pedaal). Anders dan de titel 'Clavier-Übung' - letterlijk 'klavieroefening' - lijkt te suggereren, bestaan de vier collecties allerminst uit eenvoudige oefenstukken voor de beginnende klavierspeler. Integendeel, de werken stellen stuk voor stuk hoge tot zeer hoge eisen aan de technische en muzikale kwaliteiten van de uitvoerder.

Het was enkele jaren na zijn aanstelling tot Thomascantor van Leipzig (1723) dat Bach met de uitgave van de 'Clavier-Übung' begon. Het eerste deel, een bundel van zes Partita's (suites) voor klavecimbel of klavichord, verscheen in de periode 1726-1731. Een paar jaar later, in 1735, volgde als tweede deel een Italiaans Concerto en een Franse Overture voor klavecimbel. De derde bundel van de 'Clavier-Übung' zag het licht in 1739 en was volledig samengesteld uit repertoire voor orgel, met en zonder pedaal: koraalpreludes in de meest uiteenlopende stijlen en een aantal duetten voor twee manualen, het geheel omkaderd door een monumentale preludium en fuga.

Goldbergvariaties

Twee jaar na de publicatie van het derde deel van de 'Clavier-Übung', schreef Bach het werk dat vandaag bekend is onder de naam Goldbergvariaties: een cyclus van dertig

variaties op een thema. Bach liet de compositie nog hetzelfde jaar (1741) in druk verschijnen, als het vierde en laatste deel van de 'Clavier-Übung'. Alleen al omdat dit vierde deel integraal aan de variatievorm gewijd is, neemt het binnen Bachs werkcatalogus een bijzondere plaats in. Variatiereeksen zijn in het oeuvre van Bach immers opvallend dun gezaaid.

De titel die Bach zelf aan zijn compositie toekende, luidde: "Clavier Übung bestehend in einer ARIA mit verschiedenen Verænderungen vors Clavicimbal mit 2 Manualen. Denen Liebhabern zur Gemüths. Ergetzung verfertiget von Johann Sebastian Bach", wat zoveel betekent als: "Klavieroefening, bestaande uit een aria met verscheidene variaties voor klavecimbel met twee manualen, gecomponeerd voor de liefhebbers ter verstrooiing van hun gemoed door Johann Sebastian Bach". Dat Bach in de titel uitdrukkelijk een klavecimbel met twee manualen vermeldt, is uitzonderlijk. Bachs keuze voor dit instrument heeft te maken met de kruisingen van de linker- en rechterhand die in een aantal variaties voorkomen. Hoewel een uitvoering op een moderne vleugelpiano vandaag evengoed ingeburgerd is als een voordracht op klavecimbel - en aan de uitvoerder heel wat nieuwe dynamische en coloristische mogelijkheden biedt - vormen de kruisingen van de handen op één enkel klavier een hele uitdaging.

De titel

Dat wij Bachs compositie vandaag kennen onder de titel Goldbergvariaties, hebben wij te danken aan Bachs eerste biograaf, Johann Nikolaus Forkel. In het begin van de 19de eeuw, ruim een halve eeuw na Bachs overlijden, tekende Forkel een anekdote op, die hij vermoedelijk via Bachs oudste zonen Wilhelm Friedemann en Carl Philipp Emanuel had leren kennen. In zijn Bachbiografie "Über Johann Sebastian Bachs Leben, Kunst und Kunstwerk" (1802) staat het verhaal te lezen over de graaf Hermann Carl von Keyserlingk, Russisch gezant aan het hof van Dresden, die aan slapeloosheid zou hebben geleden en Bach daarom gevraagd zou hebben om een aantal klavierstukjes voor hem te componeren. Die muziek kon de graaf dan tijdens zijn slapeloze nachten laten uitvoeren door zijn hofmuzikant, Johann Gottlieb Goldberg. Bach zou op de uitnodiging ingegaan zijn, en de Goldbergvariaties voor

hem gecomponeerd hebben. Wanneer wij Forkel mogen geloven, was Keyserlingk bijzonder opgetogen over Bachs compositie. Hij zou de componist een voor die tijd buitengewoon royale vergoeding gegeven hebben, een gouden beker, gevuld met niet minder dan honderd gouden munten - Louis d'or, een voorloper van de Franse frank.

Forkels verhaal klinkt als een romantische legende en wordt vandaag dan ook door velen naar het rijk der fabelen verwezen. Toch is het niet helemaal uitgesloten dat de anekdote misschien gedeeltelijk op waargebeurde feiten zou kunnen berusten. In ieder geval waren Bach en graaf Keyserlingk goede kennissen. Zij hadden elkaar meermaals ontmoet in Dresden en in Leipzig. Bovendien was het dankzij de bemiddeling van Keyserlingk dat Bach enkele jaren voordien de eretitel van hofcomponist aan het hof van Dresden verworven had. Bach stond met andere woorden in het krijt bij de graaf. Ook de naar verluidt uitzonderlijk getalenteerde hofklavecijnist van de graaf, Johann Gottlieb Goldberg, was voor Bach geen onbekende. Goldberg was een leerling van Bachs oudste zoon Wilhelm Friedemann, die destijds zelf hoforganist was in Dresden, en naar alle waarschijnlijkheid had hij ook van Bach zelf les gehad.

Toch bevat Forkels verhaal ook elementen die vragen oproepen. Afgezien nog van de gouden beker, waarvan in de beschrijving van Bachs nalatenschap geen enkel spoor terug te vinden is, kan men zich vragen stellen bij de wel erg jeugdige leeftijd van de klavecijnist Goldberg, op het moment dat Bach zijn werk componeerde. Hoewel Goldberg bekend stond als een wonderkind aan het klavier, was hij als dertien-, veertienjarige misschien wel heel jong om Bachs veeleisende variaties naar behoren te kunnen spelen. Opmerkelijk is voorts het ontbreken van een dedicatie in de gedrukte partituur. Mocht Bach zijn variaties daadwerkelijk in opdracht van de graaf hebben geschreven, dan had zijn partituur volgens de geplogenheden van die tijd aan de graaf opgedragen geweest moeten zijn. De naam van Keyserlingk staat evenwel nergens vermeld. Alles in acht genomen lijkt het dan ook verstandig om Forkels anekdote toch maar met een flinke korrel zout te nemen.

De aria

Het thema van Bachs Goldbergvariaties is een instrumentale aria, in de toonaard G-groot en in de stijl van een sarabande. De sarabande was een trage dans en in Bachs tijd een vast bestanddeel van de suite. Typerend waren onder andere het trage tempo, de drieledige maatsoort en de klemtoon op de tweede tel van iedere maat. Overigens is de aria van de Goldbergvariaties ook terug te vinden in Bachs 'Clavier-Büchlein' voor zijn echtgenote Anna Magdalena, waar het stuk in haar eigen handschrift genoteerd staat. Het 'Clavier-Büchlein' dateert reeds uit de jaren 1720, maar Bachkenners gaan ervan uit dat het stuk daar pas achteraf door Anna Magdalena werd toegevoegd, op een lege pagina. Dat de Goldbergaria wel degelijk door Johann Sebastian Bach zelf werd gecomponeerd, daarover bestaat vandaag nauwelijks twijfel.

Het ingetogen thema van de aria bestaat uit tweeëndertig maten die opgedeeld zijn in twee even grote secties van telkens zestien maten, die beide herhaald worden. Het galante karakter van de melodie leunt aan bij de heersende smaak aan het hof van Dresden, terwijl de talrijke ornamenten, de zogeheten 'agréments', eerder aan de Franse barokstijl refereren. Het is echter niet de melodie die de basis zal vormen voor de volgende dertig variaties, maar wel het onderliggende harmonische schema. De trage en overzichtelijke akkoordenprogressie van de aria, met telkens één basnoot per maat, wordt in elk van de dertig variaties behouden en vormt de rode draad doorheen de hele cyclus. Voor de luisteraar biedt dit schema een stevig houvast.

Voor dit akkoordenschema greep Bach terug op een oud basismodel, dat we ook bij andere componisten uit die tijd terugvinden. Met name de overeenkomst met het thema van Georg Friedrich Händels 'Chaconne avec 62 variations', zou mogelijk geen toeval zijn. De Duitse Bachkenner Christoph Wolff is in ieder geval van mening dat Bach zich door de bas van Händels chaconne liet inspireren, en diens thema bewust uitbreidde van acht tot tweeëndertig maten. Wolff ziet zich in zijn standpunt gesterkt door de veertien canons die Bach later toevoegde aan zijn eigen handexemplaar van de Goldbergvariaties. Deze canons zijn immers uitgerekend gebaseerd op de acht basnoten van Händels chaconne, die dus overeenkomen met de eerste acht

basnoten van de Goldbergaria. Wat er ook van zij, gelijkaardige harmonische progressies zijn ook terug te vinden in werken van heel wat andere barokcomponisten, van Johann Christoph Bach en Gottlieb Muffat tot Henry Purcell.

De grote vorm

Bachs pretentieloze omschrijving van zijn Goldbergvariaties als 'Aria mit verschiedenen Verænderungen' - 'een aria met enkele variaties' - mag gerust een understatement genoemd worden. De compositie is immers opgevat als een groots opgezette, monumentale cyclus van dertig variaties, die volgens een wel doordacht patroon geplaatst worden binnen het raamwerk van de openingsaria en de herhaling ervan op het einde. De vorm is planmatig aangelegd. Zo is het beslist geen toeval dat het werk is samengesteld uit tweeëndertig stukken: 'aria - dertig variaties - herneming van de aria'. Dit aantal stukken correspondeert zo immers exact met het aantal maten van de aria. Bovendien zijn de tweeëndertig stukken gegroepeerd in twee groepen van zestien, een duidelijke weerspiegeling op macroniveau van de structuur van de aria zelf, die immers eveneens in twee helften van telkens zestien maten is opgedeeld. De onderverdeling van de grote vorm in twee keer zestien stukken is heel duidelijk gemarkeerd in het verloop van het werk. Zo wordt het einde van de eerste helft van de cyclus gesignaleerd door de inlassing van een eerste contrasterende variatie in een kleine tertstoon: variatie nr 15, een introverte variatie in g-klein. Het eerstvolgende stuk, variatie nr 16, opnieuw in G-groot, is daarentegen geschreven in de plechtige stijl van een Franse ouverture, met zijn typische gepunteerde ritmiek (lang-kort), en als dusdanig heel duidelijk als openingsstuk herkenbaar. Voor de luisteraar is het dan ook meteen duidelijk dat met deze variatie het tweede deel van de cyclus begint.

Afgezien van dit tweedelige vormschema van de Goldbergvariaties, is Bachs perfect geordende structuur ook op een tweede niveau te situeren. De variatiecyclus is immers systematisch opgedeeld in tien groepjes van drie variaties. Ieder groepje beantwoordt daarbij in de regel aan het volgende patroon: (1) karakterstuk, (2) virtuoze toccata, (3) strikte canon. Die afwisseling van variatietypes zorgt er mee voor dat er ondanks het gelijkblijvende

akkoordenschema nergens sprake is van eentonigheid. Andere elementen die voor afwisseling zorgen, zijn de wisselende maatsoorten, de specifieke melodische motieven en ritmische figuren, de occasionele onderbreking van het zonnige karakter door de inlassing van enkele contrasterende variaties in een kleine tertstoonnaad (variaties nrs 15, 21 en nr 25, die omwille van zijn droevig karakter ook wel bekend staat als de 'donkere parel'), en in het algemeen de grote variëteit aan stijlen en genres. Naast de meest uiteenlopende barokke dansvormen (menuet, passepied, polonaise, gigue e.a.), duiken er onder meer variaties op in de stijl van de trionsonate, de fughetta, de fantasia, de inventie en de sinfonia. De cyclus van de Goldbergvariaties biedt een bijna encyclopedisch overzicht van de barokke variatietechniek. Bach demonstreert daarbij niet enkel zijn grondige kennis van de meest uiteenlopende muziekstijlen van zijn tijd, maar vooral ook - en met name in de canonische variaties - zijn verbluffende technische meesterschap op het vlak van het contrapunt.

De vrije variaties

Ieder groepje van drie variaties begint in de regel met een vrije variatie meestal geschreven in de vorm van een barokke dans of een karakterstuk (variatie nrs 1, 4, 7, enz.). Op de tweede plaats (variatie nrs 2, 5, 8, 11 enz.) volgt telkens een heel virtuoze variatie. Het gaat meestal om snelle duetten tussen linker- en rechterhand, in de stijl van een tweestemmige toccata. Mogelijk liet Bach zich bij het componeren van deze briljante variaties inspireren door de 'Esercizi per Gravicembalo' van Domenico Scarlatti, een reeks van dertig virtuoze sonates die enkele jaren voordien, in 1738, verschenen waren. Naar het einde van de variatiecyclus worden deze snelle toccata's, met hun duizelingwekkende loopjes over het klavier en frequente kruisingen tussen linker- en rechterhand, steeds maar virtuozer.

De canons

Als derde variatie van ieder groepje (variatie nrs 3, 6, 9, 12 enz.) volgt steeds een canon, de meest strikte van alle contrapuntische vormen. Met uitzondering van één tweestemmige canon (de laatste canon, nr 27) zijn alle

Goldbergcanons driestemmig uitgewerkt, naar het model van de barokke trionsonate: twee canonische bovenstemmen imiteren elkaar letterlijk en worden ondersteund door een vrije baslijn, die op zijn beurt gebaseerd is op het vaste akkoordenschema van de aria.

Binnen de opeenvolging van de canons volgt Bach een heel strikt principe: het canoninterval wordt stapsgewijs vergroot bij iedere volgende canon. De eerste canon (variatie nr 3) is een canon in de unisono. Dit wil zeggen dat de tweede stem na een zeker tijdsinterval inzet op exact dezelfde toonhoogte als de eerste stem. Elke volgende canon is gebaseerd op een interval dat groter is dan het vorige. Na de canon in de unisono horen we achtereenvolgens een canon in de secunde (nr 6), waarbij de tweede stem één toon hoger inzet, een canon in de terts (nr 9), de kwart (nr 12), de kwint (nr 15), de sext (nr 18), de septiem (nr 21), het octaaf (nr 24) en een canon in de none (nr 27). In de regel speelt de tweede stem een letterlijk getransponeerde imitatie van de eerste stem (hetzij hoger of lager), maar in twee gevallen, de canons in de kwart (nr 12) en de kwint (nr 15) is er sprake van een inversie- of omkeringscanon. Hier wordt de oorspronkelijke melodie telkens 'gespiegeld': de stijgende intervallen in de eerste stem worden omgekeerd tot dalende intervallen in de imiterende stem en vice versa.

Bachs strikte canons in stapsgewijs groter wordende intervallen, en wel zodanig dat het weefsel van de stemmen steeds combineerbaar blijft met het onveranderlijke harmonische schema, zijn zonder meer een contrapuntische 'tour de force' te noemen. Bij Bachs tijdgenoten is een dergelijke complexe combinatie van de canon- en de variatievorm nergens terug te vinden. In feite is dit systematisch uitdiepen van alle contrapuntische mogelijkheden die vervat zitten binnen één enkel thematisch gegeven, een typische eigenschap van Bachs late werk. In die zin wijzen de Goldbergvariaties dan ook reeds vooruit naar de geleerde, zogenaamde abstracte werken die Bach in de tweede helft van de jaren 1740, tijdens zijn laatste levensjaren, zou componeren. Denken wij maar aan composities als 'Das musikalische Opfer' en 'Die Kunst der Fuge'.

Het quodlibet

Op basis van de systematische ordening per drie variaties, zou men als laatste Goldbergvariatie, nr 30, een canon in de decime verwachten. In plaats daarvan schrijft Bach echter een zogenaamd quodlibet, in de stijl van een allemande. Een quodlibet - Latijn voor 'wat u belieft', of 'wat je wil' - is een humoristisch stukje, een soort potpourri waarin verschillende bestaande deuntjes met elkaar verweven worden. Het zingen en improviseren van verschillende volksliederen door elkaar, behoorde naar verluidt tot de vaste tradities tijdens de jaarlijkse familiebijeenkomsten van de Bachfamilie, waarbij er - indien we Bachs biograaf Forkel mogen geloven - steeds heel wat werd afgelachen.

In het quodlibet dat de Goldbergvariaties afrondt, combineert Bach enkele volksliederen uit Thüringen en Saksen. Hij verweeft ze binnen de vooraf gegeven harmonische structuur van de Goldbergaria. Na de toenemende complexiteit en virtuositeit van de voorafgaande variaties, die vooral vanaf variatie nr 25 naar een grote climax afstevenden, verschijnt deze opgewekte, dertigste variatie als een echte verrassing. De geciteerde volksliederen heeft men kunnen identificeren als 'Ich bin so lang nicht bei dir g'west, rück her' ('Ik ben zolang niet meer bij jou geweest, kom dichterbij') en 'Kraut und Rüben haben mich vertrieben' ('Zuurkool en rapen hebben mij weggejaagd'). In de Bachliteratuur worden de geciteerde liederen soms symbolisch geïnterpreteerd, als een verwijzing naar het feit dat de aria lange tijd weggeweest is. Naar verluidt was de melodie van het lied 'Ich bin so lang nicht bei dir g'west' in Bachs tijd bovendien populair als een zogeheten 'Kehraus', een afsluitend danslied tijdens een huwelijksfeest. Tegelijkertijd heeft het afsluitende quodlibet echter ook iets plechtigs. Het effect ervan wordt wel eens vergeleken met dat van een vierstemmig slotkoraal op het einde van een kerkcantate.

Aria da capo e fine

Na het quodlibet staat in de partituur: 'Aria da Capo e fine'. De openingsaria dient met andere woorden tot besluit nog één keer herhaald te worden. Hoewel de aria noot voor

noot letterlijk hernomen wordt, ervaart de luisteraar het muziekstuk dit keer toch helemaal anders dan bij het begin van de cyclus. Niet enkel omdat de luisteraar inmiddels kennis heeft gemaakt met de onuitputtelijke muzikale mogelijkheden die in deze eenvoudige sarabande vervat zitten, maar vooral ook omdat de aria na het doorlopen van het lange en intense traject van dertig variaties, des te kwetsbaarder en intiemer klinkt - als een nostalgische afscheidsgroet.

Igor Levit

Igor Levit (*1987, Nizhni Novgorod) studeerde onder meer bij Hans Leygraf aan het Mozarteum in Salzburg en bij Karl-Heinz Kämmerling in Hannover. In 2005 was hij de jongste deelnemer op de Arthur Rubinstein Internationale Pianowedstrijd, waar hij de zilveren medaille won, bovenop de speciale prijs voor kamermuziek, de publieksprijs en de speciale prijs voor beste vertolking van het hedendaagse plichtwerk. In 2018 werd hij benoemd tot Gilmore Artist en Royal Philharmonic Society's 'Instrumentalist of the Year'. Igor Levit speelt dit seizoen onder meer in Carnegie Hall in New York, San Francisco, Lucerne Piano Festival, Gulbenkian Stichting in Lissabon en in de Berliner Philharmoniker. Recitals brengen hem naar Wenen, Hamburg, München en Dresden. In het voorjaar van 2019 maakte hij zijn recitaldebuut in Parijs en Tokio gevolgd door drie recitals in de Wigmore Hall in Londen. Naast zijn debuut bij het Chicago Symphony Orchestra tijdens het Ravinia Festival en bij de Wiener Philharmoniker op de Salzburger Festspiele in de zomer van 2018, is hij dit seizoen ook voor het eerst te gast bij het Orchestre de Paris, Orchestre National de France, Filarmonica della Scala en Gewandhausorchester Leipzig. Verder keert hij terug naar het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Pittsburgh Symphony en toert hij met de Wiener Philharmoniker. Hoogtepunten van afgelopen seizoenen waren zijn debuut bij het Koninklijk Concertgebouw Orkest, Royal Stockholm Philharmonic, Berliner Philharmoniker, Staatskapelle Dresden, Cleveland Orchestra, London Symphony Orchestra en de

opening van de BBC Proms in 2017, begeleid door het BBC Symphony Orchestra onder leiding van Edward Gardner. Igor Levit heeft een exclusief contract met Sony Classical. Zijn debuutalbum met de vijf laatste Beethoven-sonatas won een BBC Music Magazine's 'Newcomer of the Year 2014' en de Young Artist Award 2014 van de Royal Philharmonic Society. In 2015 verscheen Levits opname van Bachs Goldbergvariaties, Beethovens Diabellivariaties en Rzewski's 'The People Will Never Be Defeated', bekroond met de 'Recording of the Year' en 'Instrumental Award' op de 2016 Gramophone Classical Music Awards. In 2018 bracht Sony Classical Igor Levits vierde album uit onder de titel 'Life' met werken van Bach, Busoni, Bill Evans, Liszt, Wagner, Rzewski en Schumann.

Igor Levit neemt exclusief op voor Sony Classical. Wereldwijd management Classic Concerts Management GmbH manager Kristin Schuster kristin.schuster@ccm-international.de

igor-levit.de

Volgend seizoen in deSingel

Piano

Als u nog geen overtuigd pianofiel was, zal u zich dit seizoen laten bekeren. Dertien meesterpianisten geven het beste van zichzelf. Solo, met vier handen op één piano of op twee piano's. Virtuoze vingeracrobatieën recht naar uw hart en ziel. U kan kiezen voor een groot of een klein abonnement.

Genova & Dimitrov Piano Duo 2 piano's

Brahms, Liszt, Rachmaninov
do 17 okt 2019

Rafał Blechacz

Mozart, Beethoven, Schumann, Chopin
za 19 okt 2019

Nicolas Callot & Lucas Blondeel piano vierhandig

Beethoven, Schubert, Vervliet
za 23 nov 2019

Ralph Van Raat piano (lecture & concert)

Andriessen
za 11 jan 2020

Marc-André Hamelin piano

Skrjabin, Prokofjev, Schubert
do 23 januari 2020

Paul Lewis & Steven Osborne piano vierhandig

Fauré, Poulenc, Debussy, Stravinsky, Ravel
wo 12 feb 2020

Anna Vinnitskaja piano

Brahms, Bartók, Schumann, Chopin
do 12 maart 2020

Pierre-Laurent Aimard piano (lecture & concert)

Beethoven, Ives
wo 20 mrt 2020

Kiyotaka Izumi & Polina Chernova piano vierhandig & 2 piano's

Mendelssohn, Debussy, Ravel, Rachmaninov
vr 24 april 2020

Reserveer uw abonnement of losse tickets
via **desingel.be**

www.desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

Vlaamse
overheid

mediasponsors

Knack

dS
De
Standaard

canvas